

SWOT анализът

разглежда силните и слабите страни на вашето предприятие, както и възможностите и заплахите, които външната среда поставя пред вас, а също анализира както вътрешните процеси на фирмата, така и външни фактори.

Кръг на качеството

при тази практика, доброволна група от служители с ръководител се фокусират върху специфични оперативни проблеми и опитват да намерят приемливи решения, които да подобрят работата на организацията и качеството на живот на работното място. При работата на кръга е важно да се следва методологична процедура; ръководителят започва с обяснение на проблема, предложенията се записват като принципи, като примерно „количество преди качество,” не се ограничава фантазията, не се критикуват чуждите предложения и се действа с уважение към работата на групата. За да се вземе под внимание едно предложение, то трябва да е структурирано и обобщено, но оценяването става на база на неговата практичност и приложимост. Накрая ръководителите на организацията получават информацията за резултатите от консултацията в кръга.

Компетентности

терминът включва всички възможности на индивида да действа и да се самоорганизира, които му позволяват да се справя със задачи и проекти (например тези, които се отнасят към ситуацията и свързаните хора). Компетентностите включват уменията, методите, знанията, опита, възгледите, нуждите и ценностите, които човек придобива, развива и прилага в живота си. Те са обвързани с индивида и неговата способност да поема отговорност за действията си. Компетентностите трябва да се разглеждат заедно с изискванията към служителите и техните личностни умения и потенциал. Еволюцията на компетентностите зависи от условията в средата. Развитието им е резултат от индивидуални процеси на обучение и развитие и различните форми на учене на работа и в ежедневието. Те включват не само придобиването или адаптирането на знания и умения; най-важни са готовността да се използва опита и да се доразвива самостоятелно компетентността за действие, което обосновава нови изисквания и задачи. Други ключови елементи са уменията и мотивацията за самостоятелно организирано обучение и действие, както и способността за допълнително развитие на други технически, методически, социални и лични компетентности.

Предконсумативен / постпроизводствен

Материал, който е дошъл от производствения процес и вече не може да се използва от производителя, но все още не е стигнал до консуматора.

Постконсумативен

Материал, който вече е бил използван от потребителя и сега е превърнат или рециклиран в нещо друго.

Основните умения

могат да се определят като систематично фокусирани комбинации от отделни технологии и производствени умения, които поддържат множество продуктови линии на едно предприятие. В други дефиниции се включва цялата стойностна верига.

Оценка на нуждите

оценка, която ви дава информация за качествата на служителя. Тя ви показва в кои сфери един служител трябва да расте и да се адаптира към променени обстоятелства или своето професионално развитие. Оценката се изготвя на базата на индивидуалните качества и слабости на служителя и нуждите на организацията, а не на стандартизирани мерки. По този начин, тя ви дава възможност да разпознавате рано нуждата от бъдещо развитие на служителите и да се справяте успешно с настоящите и бъдещи изисквания на работното място.

Организационната структура

се състои от разпределяне на задачи, координация и наблюдение, които са насочени към постигането на организационни цели. Тя може също да се възприема като огледало или перспектива, през която индивидите възприемат своята организация и средата ѝ.

Общата политика

представява фирмените принципи, които са или писмени, или се споделят от всички партньори в устен вид. Фирмените принципи определят правила за поведение не само в рамките на фирмата, но и по отношение на външната среда. Те изразяват визията, фирмените ценности, норми и идеали, които образуват фирмената култура.

Оперативната структура

описва логическата и хронологична структура на една дейност, съставена от единични последователни събития в рамките на процеси. Характерно за нея е символичното илюстриране на последователностите и събитията по абсолютна или относителна времева ос.

Алтернативна енергия

енергия, добита от източници, различни от традиционните такива като фосилните горива, въглищата и атомната енергия. Алтернативната енергия включва соларната, водната, вятърната и геотермалната.

Анализът на разходи и ползи

взема предвид и изразява количествено бъдещите ползи, включително и тези, които не са от паричен характер. Това е добър метод, с който може да изведете стойността на различни начини на инвестиране.

Анализът на критичната точка

е математически метод да установите количеството продукция, което трябва да продадете, за да получите печалба.

Анализът на организацията

включва основната информация за организацията, например нейната мисия, цели и ценности. Той също така се фокусира върху разбирането на нуждите на предприятието като цяло, неговата стратегическа насока и разпознаване на действията, чрез които то да постигне своите стратегически цели.

Наставничество

тази практика се използва все по-често в допълнение на мерки за оперативна работа в сферата на фирменото обучение. Като нова форма на обучение, наставничеството цели да подпомогне както индивида в неговото лично и професионално развитие, така и цялата група. То се стреми да отговаря на личното и колективно развитие, да направи възможни процесите на промяна и самоопознаване и да промени поведението.

Разходи за жизнения цикъл

Пълната цена на закупуване, притежаване, ползване и изхвърляне на нещо през целия период на употребата му. Този термин отчита и колко енергия, вода и природни ресурси са необходими за неговото ползване. Продуктите с висока енергийна или водна ефикасност имат по-ниски разходи за жизнения цикъл, защото въпреки по-високия начален разход, оперативните им разходи са значително по-ниски поради по-малкото използвана енергия или вода, а често и поради по-дългия период на ползване.

Развитие на компетентностите

в професионалното обучение този термин включва съществуващи и нови компетентности, които индивидът, екипът или организацията придобива на или извън работното място. Като част от развитието на персонала и организацията, развитието на компетентности се разпознава, развива, прилага и оценява главно в работния процес. То може също да бъде разглеждано в контекста на процеси на промяна през перспективата на управляването на тези процеси. Развитието на компетентности е активен процес, който е главно в ръцете на самите индивиди, и в който самообучението играе основна роля. Освен традиционните мерки за допълнително обучение и квалификация (като семинари), за развитието на компетентности е от огромна полза ученето в процеса на работа. То също изисква и условия, които допринасят за обучение, като например свобода на действие на работното място и задачи, които излизат извън рамките на рутината.

Развитие на персонала

терминът оперативно се отнася до развитието на компетентностите на служителите с цел постигане на целите на предприятието чрез оптималната употреба на човешки ресурси. Развитието на персонала все по-често се

възприема като решителен стратегически фактор за конкурентоспособността на едно предприятие. То трябва да осигури трайния баланс между целите на предприятието и на персонала и подготовката и оперативното обучение, като също така обобщава всички допълнителни мерки на обучение. Развитието на персонала е силно свързано с организационното развитие и оперативната работа в сферата на обучението. Мерките и концепциите за развитие на персонала са ориентирани главно към индивидуалните изисквания на служителите. Обучението в контекста на развитието на персонала вече не е само технически ориентирано; все по-често то бива замислено като широко развитие на компетентностите.

Реализация на стратегията

се дефинира като начина, по който ще превърнете стратегията в действия. Реализирането на стратегията изисква внимателно планиране и подходящо използване на ресурсите на компанията, внимателно боравене с възможните промени в структурата на организацията и ефективно управление на промяната. Реализирането на стратегията може да стане на няколко стъпки.

Стратегическият анализ

е един от най-основните и полезни инструменти за стратегическото бизнес планиране. Той ще определи позицията на вашата организация спрямо конкуренцията и средата, в която работите.

Стратегическият избор

се определя като избирането на най-добрия възможен план за действие, въз основа на оценката на наличните стратегически варианти.

Стратегическо сравнение с водещите в отрасъла (бенчмаркинг)

е процес, чрез който сравнявате действията на вашата организация с действията на най-добре представящата се организация в отрасъла. То представлява дългосрочен поглед върху посоката на фирмата по отношение на бъдещите стратегии на конкурентите.

Стилът на лидерство

е стилът на един лидер в предлагането на насока, прилагането на планове и мотивирането на хора. Има много разнообразни лидерски стилове, които можете да видите у лидерите в политическата, бизнес и други сфери.

Слънчева енергия

Енергия, произведена чрез соларни или фотоволтаични клетки.

Социалната икономика

"Социална Икономика" се отнася до организациите, от така наречения „трети сектор“. Те на са, нито частни организации с идеална цел, нито държавни.

Третият сектор се състои от асоциации, благотворителни организации, църкви, клубове, обществени организации, кооперации, взаимоспомагателни предприятия, организация с нестопанска цел, съюзи и т.н.

Социалните предприятия са част от социалната икономика или "третия сектор", която включва всички организации, които не са нито част от публичния, нито частния сектор. Ролята на социалните предприятия е да се засили развитието на социалната икономика и да се гарантират местните ресурси, за да се предлагат социални услуги за уязвимите групи, които се нуждаят от подкрепа, за да бъдат независими.

Социално предприятие

Организация с нестопанска цел, реализираща стопанска дейност с цел генериране на печалби, които покриват разходите за социалните дейност, извършвани от организацията.

Социалното предприемачество

е разпознаването на социален проблем и използването на предприемачески принципи за организиране, създаване и управляване на социално предприятие, което да постигне желаната социална промяна. Докато бизнес предприемачът обикновено измерва успеха си с приходи и възвращаемост, социалният предприемач обръща внимание на положителната промяна в обществото. Така, главната цел на социалното предприемачество е по-нататъшно разширяване на социални, културни и екологични цели.

Устойчивост

Задоволяване на сегашните човешки нужди без увреждане на способността на бъдещите поколения да задоволяват своите; работа по начин, удовлетворяващ следните условия:

- Не се добиват от земята материали по-бързо, отколкото тя може да ги възстанови;
- Не замърсяват или увреждат въздуха, водата и земята по-бързо, отколкото планетата може да ги преработи и пречисти;
- Не разрушават или експлоатират природата по-бързо, отколкото тя може да се възстанови;
- Честно и справедливо покриване на основните глобални човешки нужди.

Управлението на знанието

представлява създаването, идентифицирането, улавянето и обменът на знание. Става въпрос за придобиване на необходимите знания, на необходимото място, в необходимото време, особено когато се отнася до повлияване върху дадено действие или решение.

Форми на обучение

този термин се отнася главно към организационно структурираната страна на обучението. Създава се рамка, която поддържа, подкрепя и изисква обучение, главно чрез дидактични и методологични условия. Освен стандартните форми на обучение като уроци и семинари, нови допълнителни форми на обучение като кръгове на качеството, острови на знанието, наставничество и онлайн общества набират популярност с новите работни и организационни методи.

Честна търговия

Социално движение, популяризиращо стандарти за труд, адекватно заплащане и добри практики.

Тази инициатива, влязла в действие от 1997, е правно обвързващо споразумение, с което над 160 страни се съгласяват да намалят техните емисии на парникови газове със средно 5.2 процента под нивата си от 1990. Тази цел вероятно няма да бъде постигната.

МСП

категорията микро, малки и средни предприятия включва предприятия, които имат до 250 служители и имат или годишен оборот от не повече от 50 милиона Евро, или годишен отчет от не повече от 43 милиона Евро.

Мисията на организацията

трябва да ръководи действията на организацията, да излага главната ѝ цел, да подсказва за посока и да води взимането на решения. Мисията предоставя контекстуалната рамка, в която се формулират стратегиите на организацията

Инструкции на работното място

при създаването на система от инструкции на работното място, определящите въпроси са:

- Каква е целта на обучението?
- Какво трябва да се научи?
- Как и с какви материали трябва да се провежда обучението ?
- Къде и кога трябва да се състои процесът на обучение?
- Какъв надзор трябва да има над него?

Интернационализацията

обхваща всички дейности, които компанията извършва по отношение на връзките си с чужди пазари. Интернационализацията може да приема много форми, например инвестиции в чужда страна (преки чужди инвестиции), формирането на партньорства с чужди компании, наемането на чуждестранни експерти за подизпълнители, участие в международни мрежи и много други.

Иновации от гледна точка на бизнеса

Досега сме разбрали, че иновациите са успешното въвеждане на нещо ново и полезно, например въвеждането на нов процес, метод, практика, оборудване, продукт или услуга.

Но как изглежда иновацията от гледна точка на бизнеса? Иновация е реализирането на идея генерираща печалба. Тук откриваме три основни точки: реализация, идея и печалба. Това което може да добавим към тази дефиниция са концепциите „Положителна промяна”, „Нова стойност” и „Социална добавена стойност”.

Балансираната карта

съдържа финансови и нефинансови показатели в един доклад и така позволява на мениджърите да имат по-широк поглед върху организацията.

Бизнес развитието

включва различни техники и отговорности, които целят да спечелят нови клиенти и пазари. По същество, то заявява един централен подход, с който да се развият нови възможности, или от съществуващи източници на печалба, или чрез активно насочване към потенциални нови такива и работа по тяхното осигуряване.

Въглероден отпечатък

Количеството въглероден двуокис, отделено от дадено лице или организация. Най-често се изразява в тонове годишно. Често този термин се бърка с екологичния отпечатък, който от своя страна взема предвид и други фактори освен количеството CO₂, което отделяте.

Възобновяема енергия

Енергия, идваща от източници, които се възстановяват естествено в сравнително кратки срокове. Примери за възобновяема енергия са вятърната и слънчевата енергия.

Въплътена енергия

Общото количество енергия, използвана за създаването на продукт или услуга. Това включва енергията, използвана за изкопаването или прибирането на суровините, преработването, произвеждането и транспортирането на продукта.

Вятърна енергия

Енергия, произвеждана в резултат от задвижването на перките на вятърни турбини или мелници от вятъра. Това е най-евтината и най-бързо развиващата се технология за възобновяема енергия.

Визията на организацията

изразява оптимално и хармонично равновесие между всички групи заинтересовани лица. В резултат на това, визията на вашето предприятие трябва да е насочена към широк спектър от групи; съответно тя е важна за всички отдели и заинтересовани групи в предприятието.

Вертикалната интеграция

описва стил на управителен контрол. Вертикално интегрираните компании във веригата за доставки са обединени чрез общ собственик. Най-често всеки член във веригата произвежда различен продукт или (специфична за пазара) услуга и продуктите се обединяват, за да задоволят обща потребност.

Генерични стратегии

са тези стратегии, които фирмата може да следва за да създаде и поддържа конкурентно предимство. Те не зависят нито от предприятието, нито от отрасъла. Трите генерични стратегии включват постигане на най-ниски разходи, диференциация и фокусиране.

Диверсификацията

е стратегия за развитие на фирмата чрез навлизане в допълнителни дейности, различни от съществуващите продукти, услуги и пазари.

Екошик

Продукти или услуги, които не застрашават природата и същевременно са модерни и шик.

Екологичен отпечатък /отпечатък върху околната среда

Общото количество енергия или околна среда (земя, вода, въздух, дървета и други), която е необходима да абсорбира, преработи, пречисти и регенерира общото количество замърсители и разрушение, предизвикани от човек, предприятие, град и т.н.

Енергийна ефикасност

Постигане на същите резултати с употреба на по-малко енергия.